

Slovo k povzbuzení na pátek 30. října 2020, na pátek 30. týdne v mezidobí
Biblická čtení: Flp 1,1-11; Ž 111; Lk 14,1-6

Milé sestry, milí bratři,

v prvním čtení dnes poprvé otevíráme list Filipanům, jehož četba nás bude provázet, dá-li Bůh, ještě po celý příští týden. Proto nejprve snad několik slov k samotnému listu.

Filipy byly významným starověkým městem v historické Makedonii (na severovýchodě Řecka), městem přejmenovaným po svém dobyvateli a zvelebiteli Filipu Makedonském. Zde vznikla vlastně první církevní obec na evropském území. Založil ji svatý Pavel během své druhé misijní cesty na přelomu 40. a 50. let 1. století a během své třetí misijní cesty po polovině 50. let Filipy ještě dvakrát navštívil. Není proto divu, že s filipskými křesťany navázal i osobní vztahy a přátelství.

To se odráží i v jeho listě. Do Filip jej píše již z vězení, ať už z Říma, anebo ještě z Cézareje či z Efezu. O Pavlově přímém autorství tohoto listu není tentokrát snad ani mezi nejkritičtějšími biblisty pochyb. Navíc tento list – vedle znaků klasického antického listu, jakými jsou například úvodní pozdrav, oslovení adresátů či závěrečné přání – má ze všech Pavlových listů adresovaných nějaké obci asi nejosobnější a nejdůvěrnější ráz. A právě ten se velmi výrazně projevuje i v dnešním úryvku, z úvodu listu.

Samozřejmě že svatý Pavel nijak nevázal nové křesťany na svou vlastní osobu, to ve svých listech vícekrát zdůrazňuje a odporovalo by to i smyslu jeho apoštolského poslání a působení. Nové křesťany získával pro Pána Ježíše, pro víru v Krista. Přesto je to právě svatý Pavel, který rozvíjí koncept křesťanského duchovní „otcovství“: «I kdybyste měli tisíce vychovatelů v Kristu, otců mnoho nemáte, neboť v Kristu Ježíši jsem vás já přivedl k životu skrze evangelium» píše sám v Prvním listě Korintským, tedy křesťanům v další církevní obci, která mu zvláště přirostla k srdci. I svatý Pavel byl pochopitelně člověkem s přirozenými emocemi, žil ve vztazích, prožíval v nich radost, anebo se jindy potýkal s různými problémy, což se ostatně častěji odráží i v jeho listech či ve svědectví Skutků apoštolů.

Je jasné, že mezi ním a jednotlivými obcemi, respektive křesťany v nich vznikly za dobu jeho apoštolského působení i mnohé přátelské vazby. Pavel měl na svých misijních cestách několik blízkých spolupracovníků, v dnešním úryvku jsme slyšeli například o Timoteovi.

O skutečně blízkých mezilidských vztazích, o Pavlově lásce k filipským křesťanům svědčí jeho vlastní slova: «Kdykoli na vás vzpomenu, děkuji svému Bohu... Ve svých modlitbách s radostí prosím za vás za všechny... Vždyť vás nosím v srdci... Bůh je mi svědkem, jak po vás po všech toužím láskou Krista Ježíše». I tato slova se stala součástí Božího slova, aby nám všem – formou Pavlova osobního vyznání, důvěrného přátelského tónu – připomněla, jak jsou mezilidské vztahy důležité, jak do křesťanství podstatně patří, dokonce i do vztahu mezi apoštolem a ostatními příslušníky církevní obce.

Důvod je jasný. Vztahovost – spolu se schopností poznávat a volit – je jednou ze tří nejzákladnějších charakteristik lidství. Vždyť ve vztazích žijeme, pohybujeme se a jsme, naše víra je vztahem k Bohu, naše mezilidské přebývání je – na různých úrovních – vztahem k druhým lidem a zase jejich vztahem k nám. Vztahy mezi křesťany by měly navíc být oboustranně prostoupeny Boží milostí, neboť krev Pána Ježíše, jak jsme nedávno četli v listě Efezanům, nás smiřuje nejen s Bohem, ale i mezi námi navzájem, a tak nás propojuje.

Vztahy nás spojují s Bohem i s druhými lidmi. O vztahy je třeba pečovat, do vztahů je třeba investovat, o dobré vztahy je třeba se snažit.

Dnešní Boží slovo můžeme chápat jako povzbuzení k tomu. A hlavně jako povzbuzení v nynější stále těžší době o mezilidské vztahy pečovat, neztratit je, neztratit zájem o druhé lidi (a kéž by ani oni neztratili zájem o nás), zvláště o ty, kterým nejvíce hrozí samota, kteří mají vztahů málo.

Jistěže je nyní kvůli epidemiologicky špatné situace potřeba na nějakou dobu omezit fyzické sociální kontakty, abychom nepřispívali ještě většímu šíření nemoci covid, ale to nemůže a v žádném případě znamenat, že bychom ty druhé ze svého života najednou měli eliminovat a už vůbec ne nějak odříznout. Nesmíme ztratit vztah a kontakt s druhými lidmi, natož pak samozřejmě s Bohem.

Co se týče druhých lidí, tak technika nám nyní může docela dobrou pomocnicí, nenahradí sice osobní kontakt, to nikdy, ale aspoň nějaký umožní...

Pavel ze svého vězení píše dopis. My tak můžeme například činit také, zejména pokud skutečně v nějakém vězení – omezení, zákazu vycházení, karantény či dokonce nemoci – sami jsme. Můžeme napsat dopis (a to klidně i ten klasický, rukou napsaný), anebo aspoň mail, zavolat telefonem, využít sociálních sítí a podobně. Využijme hlavně čas, který nám takto vzniknul, také k pečování o naše vztahy. Ve nich jde vždy i o ty druhé, k nimž se nějak vztahujeme, s nimiž jsme nějak skrze vztahy propojeni. Nablízko můžeme pečovat o vztahy s lidmi, s nimiž se i nyní můžeme či musíme stýkat (a Bohu díky za to), nadálku o vztahy s těmi, s nimiž můžeme být propojeni jen pomocí pošty, telefonu či jiné techniky.

V každém případě vztahy patří k našemu životu, bez nich nelze přežít, patří i ke křesťanství, i o tom svědčí dnešní úryvek z Božího slova. Bez vztahů nelze přežít ani pandemii, ani čas po ní. Ostatně, pokud bychom ztratili všechny své vztahy – s lidmi i s Bohem, proč bychom vlastně přežívali...